

prima instanță: Judecătoria Chișinău, sediul Centru (jud: M. Frunze)
instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (jud: A. Malîi, I. Dutca, O. Cojocaru)

Î N C H E I E R E

10 februarie 2021

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție,

în componența:

Președintele completului, judecătorul
judecătorii

Svetlana Filincova
Iurie Bejenaru
Galina Stratulat

examinând admisibilitatea recursurilor declarate de Bogaci Ecaterina, reprezentată de avocatul Aurelia Mîrzîncu, Bogaci Victor și Ministerul Justiției, în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de Bogaci Ecaterina și Bogaci Victor către Ministerul Justiției al Republicii Moldova privind constatarea încălcării dreptului la examinarea cauzei civile în termen rezonabil și repararea prejudiciului moral cauzat, împotriva deciziei din 20 octombrie 2020 a Curții de Apel Chișinău,

c o n s t a t ă :

La data de 21 noiembrie 2019, Bogaci Ecaterina și Bogaci Victor au depus cerere de chemare în judecată către Ministerul Justiției prin care au solicitat repunerea în termen, constatarea încălcării dreptului la judecarea în termen rezonabil a cauzei, încasarea prejudiciului moral în mărime de 10 000 de lei pentru fiecare, cauzat prin încălcarea dreptului la judecarea în termen rezonabil a cauzei.

În motivarea acțiunii au indicat că, la data de 16 octombrie 2015 s-au adresat conform Legii contenciosul administrativ, la Judecătoria Chișinău, sediul Centru cu acțiune către Oficiul Cadastral Teritorial Chișinău prin care au solicitat, în conformitate cu art. 1 „Protecția proprietății” primului protocol adițional al Convenției Europene pentru apărarea Drepturilor Omului, înlăturarea obstacolelor în exercitarea dreptului de proprietate asupra imobilului care le aparține.

Au menționat că, au fost nevoiți să piardă timp personal pentru restabilirea drepturilor lezate pe parcursul a mai mult decât 3 ani, fapte, care au provocat suferințe psihice esențiale și deranj și le-au adus pagube morale esențiale, reieșind din aceea că au fost grosolan încălcate prevederile legislației în vigoare și pe parcursul unei perioadei îndelungate nu au putut și nu pot până în prezent să se folosească de întregul lor imobil.

Au specificat că, mărimea prejudiciului cauzat este determinată în conformitate cu jurisprudența Curții Europene, practica judiciară din RM și Recomandarea Curții Supreme de Justiție RM nr. 6 „Privind satisfacția echitabilă,,.

Prin hotărârea din 19 februarie 2020 a Judecătorei Chișinău, sediul Centru s-a respins ca neîntemeiată cererea privind repunerea în termen.

S-a admis parțial cererea de chemare în judecată înaintată de Bogaci Victor și Bogaci Ecaterina către Ministerul Justiției cu privire la constatarea încălcării dreptului la examinarea cauzei civile în termen rezonabil și repararea prejudiciului moral cauzat.

S-a constatat încălcarea dreptului la examinarea în termen rezonabil a cauzei civile intentate la acțiunea înaintată de Bogaci Ecaterina și Bogaci Victor către Agenția Servicii Publice (succesorul în drepturi procesuale a Oficiului Teritorial Cadastral filiala ÎS,, Cadastru”), Direcției Generale de Colectare a Impozitelor și Taxelor Locale din cadrul Primăriei mun. Chișinău privind recunoașterea încălcării dreptului, obligarea efectuării rectificărilor, anularea avizului de plată a impozitului pe bunurile imobile din 12 aprilie 2016 și compensarea prejudiciului moral.

În rest, cererea de chemare în judecată înaintată de Bogaci Victor și Bogaci Ecaterina s-a respins ca neîntemeiată.

La 16 martie 2020, Bogaci Ecaterina și Bogaci Victor au contestat cu apel hotărârea instanței de fond, solicitând casarea hotărârii din 19 februarie 2020 a Judecătorei Chișinău, sediul Centru și emiterea unei noi hotărâri prin care să fie admise cerințele din cererea de chemare în judecată.

Prin decizia din 20 octombrie 2020 a Curții de Apel Chișinău s-a admis apelul declarat de Bogaci Ecaterina și Bogaci Victor și s-a casat parțial hotărârea din 19 februarie 2020 a Judecătorei Chișinău, sediul Centru în partea reparării prejudiciului moral și s-a emis în această parte o nouă hotărâre după cum urmează:

Se încasează din bugetul de stat prin intermediul Ministerului Justiției în beneficiul lui Bogaci Victor și Bogaci Ecaterina prejudiciul moral în mărime de 500 de lei, pentru fiecare, celelalte pretenții ale lui Bogaci Victor și Bogaci Ecaterina privind încasarea prejudiciului moral, s-au respins.

În rest, hotărârea din 19 februarie 2020 a Judecătorei Chișinău, sediul Centru s-a menținut.

Pentru a decide astfel, Colegiul a remarcat că instanța de fond neîntemeiat a dispus respingerea pretenției cu privire la compensarea despăgubirii morale.

Or, instanța ierarhic inferioară a stabilit că, termenul rezonabil de examinare a cauzei civile intentată la acțiunea lui Bogaci Victor și Bogaci Ecaterina nu a fost respectat, și, în consecință, a fost încălcat dreptul la judecarea cauzei în termen rezonabil și că, însuși constatarea încălcării dreptului la judecarea cauzei în termen rezonabil constituie o reparare efectivă a prejudiciului cauzat.

Astfel, instanța de apel a menționat că, deși s-a stabilit încălcarea dreptului lui Bogaci Victor și Bogaci Ecaterina la examinare în termen rezonabil a cauzei, simpla constatare a încălcării dreptului nu constituie o satisfacție echitabilă în vederea reparării prejudiciului moral.

De altfel, instanța a specificat că, la stabilirea cuantumului prejudiciului moral instanța de judecată va lua în considerație interesul sporit pe care îl are partea în examinarea cauzei (cauza vizează anularea avizului de plată a impozitului pe bunurile imobile), precum și va ține cont de durata examinării. Or, luând în considerație că, lui Bogaci Victor și Bogaci Ecaterina i-a fost cauzat un anumit nivel de stres și frustrare, ca urmare a încălcării dreptului la examinare în termen rezonabil a cauzei, simpla constatare a încălcării dreptului nu este suficientă pentru repararea prejudiciului moral cauzat.

Astfel, instanța de apel a stabilit că, unul din criteriile orientative generale de apreciere a prejudiciului moral este criteriul echității, care exprimă că îndemnizația trebuie să prezinte o justă și integrală despăgubire. În temeiul Convenției Europene pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale, acest criteriu se traduce prin necesitatea ca partea vătămată să primească o satisfacție echitabilă pentru prejudiciul moral suferit.

La 03 decembrie 2020, prin intermediul oficiului poștal, Bogaci Ecaterina, reprezentată de avocatul Aurelia Mîrzîncu, a depus cerere de recurs împotriva deciziei din 20 octombrie 2020 a Curții de Apel Chișinău, prin care a solicitat casarea deciziei instanței de apel cu adoptarea unei noi hotărâri de admitere integrală a acțiunii.

În motivarea recursului s-a indicat că instanțele de judecată la examinarea cauzei au încălcat esențial și au aplicat eronat normele de drept material, ceea ce a dus la adoptarea unei soluții neîntemeiate.

La 18 decembrie 2020, Bogaci Victor, a depus cerere de recurs împotriva deciziei din 20 octombrie 2020 a Curții de Apel Chișinău, prin care a solicitat casarea deciziei instanței de apel cu adoptarea unei noi hotărâri de admitere integrală a acțiunii.

În motivarea recursului s-a indicat că instanțele de judecată la examinarea cauzei au încălcat esențial și au aplicat eronat normele de drept material, ceea ce a dus la adoptarea unei soluții neîntemeiate.

Totodată, s-au invocat aceleași argumente și circumstanțe factologice care au fost invocate pe parcursul examinării cauzei în instanțele ierarhic inferioare, cărora le-a fost dată apreciere, redând conținutul prevederilor normelor legale, dar fără a demonstra prin careva probe, încălcarea sau aplicarea eronată de către instanțele de judecată a normelor legale aplicabile speței.

La 29 decembrie 2020, a depus cerere de recurs împotriva deciziei din 20 octombrie 2020 a Curții de Apel Chișinău, Ministerul Justiției, prin care a solicitat admiterea cererii de recurs, casarea deciziei instanței de apel și a hotărârii primei instanțe cu adoptarea unei noi hotărâri de respingere integrală a acțiunii.

În motivarea recursului s-a indicat că instanțele de judecată la examinarea cauzei au aplicat eronat normele de drept material și au apreciat arbitrar probele la dosar.

În acest context consideră recurentul că instanța de apel la caz în mod nejustificat și neîntemeiat a dispus încasarea sumei de 500 de lei pentru fiecare reclamant/intimat, bazându-se pe faptul simplei constatări emise de către instanța de fond ca fiind o soluție insuficientă, în condițiile în care pricina nu a fost elucidată sub toate aspectele și s-a acordat o apreciere eronată a probelor anexate la materialele cauzei.

În contextul prevederilor art. 434 alin. (1) Cod de procedură civilă, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale, dacă legea nu prevede altfel.

Curtea de Apel Chișinău a pronunțat decizia contestată la 20 octombrie 2020 și a expedit-o participanților la proces la 14 noiembrie 2020 (f.d. 231, vol. I), însă la actele cauzei lipsesc date de recepționare a deciziei instanței de apel.

La 04 decembrie 2020, Bogaci Victor și Bogaci Ecaterina, prin cererea înregistrată la Judecătoria Chișinău, sediul Centru, au solicitat eliberarea dosarului

pentru cunoștință, iar conform mențiunii de pe cerere la 08 decembrie 2020, aceștia au făcut cunoștință cu materialele cauzei, inclusiv și cu decizia contestată.

Astfel, recursurile declarate la 03 decembrie 2020, 18 decembrie 2020 și 29 decembrie 2020, se consideră depuse în termen.

În conformitate cu art.439 alin. (2) și (3) din Codul de procedură civilă, după parvenirea dosarului, un complet din 3 judecători decide asupra admisibilității recursului, dispune expedierea copieii de pe recurs intimatului, cu înștiințarea despre necesitatea depunerii obligatorii a referinței timp de o lună de la data primirii acesteia.

Judecătorul raportor verifică încadrarea în prevederile legii a temeiurilor invocate în recurs și face un raport verbal în fața completului de judecată instituit în conformitate cu alin. (2).

Prin prisma art. 439 alin. (2) din Codul de procedură civilă, la 23 decembrie 2020 și 30 decembrie 2020, instanța de recurs a comunicat participanților la proces recursurile, informând despre necesitatea depunerii referinței (f.d. 14, 21, vol. II).

La 28 decembrie 2020, prin intermediul poștei, Bogaci Ecaterina, reprezentată de avocatul Aurelia Mîrzîncu, a depus referință la cererea de recurs, exprimând poziția în favoarea declarării recursului depus de Ministerul Justiției ca inadmisibil.

Alte referințe la cererea de recurs, în temeiul art. 439 alin.(2) Cod de procedură civilă, până la data judecării cauzei în ordine de recurs, nu au parvenit.

Examinând temeiurile recursurilor declarate de Bogaci Ecaterina, reprezentată de avocatul Aurelia Mîrzîncu, Bogaci Victor și Ministerul Justiției, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră recursurile ca inadmisibile din următoarele considerente.

În conformitate cu art. 432 alin. (1) Cod de procedură civilă, părțile și alți participanți la proces sunt în drept să declare recurs în cazul în care se invocă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural.

Alineatele (2) și (3) ale aceluiași articol prevăd exhaustiv cazurile în care se consideră că normele de drept material sau de drept procedural au fost încălcate sau aplicate eronat, iar alin. (4) stabilește că săvârșirea altor încălcări decât cele indicate la alin. (3) constituie temei de declarare a recursului doar în cazul și în măsura în care acestea au dus sau ar fi putut duce la soluționarea greșită a cauzei sau în cazul în care instanța de recurs consideră că aprecierea probelor de către instanța judecătorească a fost arbitrară, sau în cazul în care erorile comise au dus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

Conform prevederilor art. 433 lit. a) Cod de procedură civilă, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin.(2), (3) și (4) Cod de procedură civilă.

Completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursurile declarate de Bogaci Ecaterina, reprezentată de avocatul Aurelia Mîrzîncu, Bogaci Victor și Ministerul Justiției, nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin.(2), (3) și (4) Cod de procedură civilă.

Astfel, argumentele invocate în recursurile declarate se referă la dezacordul recurenților cu soluția pronunțată de către instanța de apel, însă nu relevă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material, respectiv nu constituie temei de casare a deciziei contestate.

Totodată, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reține că recursul exercitat conform secțiunii II-a are caracter devolutiv numai asupra problemelor de drept material și procedural, verificându-se doar legalitatea deciziei, dar nu și temeinicia ei în fapt.

În acest context, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reiterează și faptul că procedura admisibilității constă în verificarea faptului, dacă motivele invocate în recurs se încadrează în cele prevăzute în art. 432. alin.(2), (3) și (4) Cod de procedură civilă.

În această ordine de idei, completul Colegiului precizează că, în contextul normelor procedurale din Secțiunea a II-a, Capitolul XXXVIII Cod de procedură civilă, instanța de recurs nu verifică modul de apreciere a probelor de către instanțele de fond și de apel. Forța atribuită unei probe sau alteia, coraportul dintre probe, suficiența probelor și concluziile făcute în urma probațiunii sunt în afara controlului instanței de recurs.

Prin prisma art. 432 alin.(4) Cod de procedură civilă, instanța de recurs poate interveni în materia probațiunii doar sub aspect procedural și anume dacă se invocă că instanța de apel a apreciat în mod arbitrar probele, încălcând în mod flagrant regulile de apreciere a probelor stabilite în art. 130 Cod de procedură civilă, însă, din recursul declarat nu rezultă argumentul privind încălcarea flagrantă a regulilor de apreciere a probelor.

În acest sens, Curtea Europeană a Drepturilor Omului a relevat în jurisprudența sa constantă, rezultând din prevederile art. 6 § 1 al Convenției Europene pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale, că nu se impune motivarea în detaliu a unei decizii prin care o instanță de recurs, întemeindu-se pe dispoziții legale specifice, respinge recursul declarat împotriva sentinței pronunțate de o instanță inferioară, ca fiind lipsit de șanse de succes (cauza Rebai și alții contra Franței, Comisia Europeană a Drepturilor Omului, 25 februarie 1995, nr.26561/1995).

În circumstanțele menționate, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a recunoaște recursurile declarate de Bogaci Ecaterina, reprezentată de avocatul Aurelia Mîrzîncu, Bogaci Victor și Ministerul Justiției, ca fiind inadmisibile.

În conformitate cu art. 433 lit. a), 440 alin. (1) Cod de procedură civilă, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

d i s p u n e :

Se consideră inadmisibile recursurile declarate de Bogaci Ecaterina, reprezentată de avocatul Aurelia Mîrzîncu, Bogaci Victor și Ministerul Justiției, împotriva deciziei din 20 octombrie 2020 a Curții de Apel Chișinău.

Încheierea este irevocabilă.

Președintele completului,
judecătorul

Svetlana Filincova

judecătorii

Iurie Bejenaru

Galina Stratulat